

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Šrédlové a soudců Mgr. Víta Bičáka a JUDr. Ivy Suneghové v právní věci žalobce: **J.S.H.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, Španělsko, zastoupený JUDr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem se sídlem Sokolovská 32/22, Praha 8, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o **200.000,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. 2. 2013, č.j. **15 C 193/2012 – 76**,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. v napadeném rozsahu částky 32.000,- Kč s příslušenstvím ohledně částky 2.000,- Kč s příslušenstvím **m ě n í** tak, že se žaloba **z a m í t á** , a do částky 30.000,- Kč s příslušenstvím se **p o t v r z u j e** .
- II.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. v napadeném rozsahu zaplacení částky 112.000,- Kč s příslušenstvím **p o t v r z u j e** .

III. Žalovaná je **p o v i n n a** zaplatit žalobci náklady řízení před soudem I. stupně v částce 20.679,- Kč, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Vladimíra Dvořáčka, advokáta.

IV. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 32.000,- Kč spolu se 7,75% úrokem z prodlení od 7. 9. 2012 do zaplacení a dále úrok z prodlení z částky 56.000,- Kč od 7. 9. 2012 do 25. 9. 2012 (výrok I.), zamítl žalobu o zaplacení částky 112.000,- Kč s příslušenstvím a úroku z prodlení z částky 56.000,- Kč za období od 7. 3. 2012 do 6. 9. 2012 (výrok II.) a žalované uložil zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 14.689,40 Kč k rukám právního zástupce žalobce (výrok III.).

Takto soud rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal po žalované náhrady nemajetkové újmy ve výši 200.000,- Kč, když co do částky 56.000,- Kč bylo posléze řízení částečně zastaveno, a to z důvodu, že na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 26. 8. 2011 byl vzat do vazby a to poté, co bylo proti němu zahájeno trestní stíhání, přičemž po proběhlém hlavním líčení byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7, č. j. 25 T 109/2011 – 139, ze dne 11. 11. 2011 obžaloby zproštěn. Vazba byla vykonána v délce 80 dní. Žalobce uvedl, že omezení na svobodě velmi těžce nesl, neboť byl v České republice poprvé a byl několik tisíc kilometrů vzdálen od domova. Trestná činnost, která mu byla kladena za vinu, podle něj nevykazovala takové znaky nebezpečnosti, aby mohl být pro objasnění věci zbaven osobní svobody. V České republice byl na prázdninách, které si naplánoval, těšil se na ně. Zadržení a vzetí do vazby pokazilo jeho cestu Evropou, která jej stála nemalé finanční prostředky. Jako člověka, který je bezúhonný, nábožensky založený, žije spořádaným životem, který je provázán mnoha vazbami rodinnými a společenskými, mu zpráva o tom, že je zadržen ve vazbě, způsobila značnou újmu na pověsti a dobrém jménu, a to zejména před širší rodinou a přáteli ve Španělsku. Po umístění do vazební věznice byl velmi dlouhou dobu umístěn sám na cele, přičemž neměl nikoho, s kým by si o věci mohl promluvit. Přestože mu byl ustanoven tlumočník, veškerá běžná konverzace probíhala tak, že nejprve bylo hovořeno česky, výjimečně anglicky, v důsledku čehož často nerozuměl pokynům vězeňské služby, což mnohokrát způsobilo nepříjemné komplikace. Je pravda, že se jeho nejbližší snažili negativní vlivy částečně eliminovat tím, že přicestovali do České republiky, na druhé straně to však vyvolalo u žalobce pocit provinění, ačkoliv žádný trestný čin nespáchal. Jako odškodnění nemajetkové újmy za vykonanou vazbu požadoval částku 1.500,- Kč za 1 den vazby, tj. 120.000,- Kč. Dále požadoval náhradu nemajetkové újmy ve výši 80.000,- Kč způsobenou samotným trestním stíháním s tím, že jak zjistil po svém návratu domů, do okolí se rozšířila zpráva o jeho trestním stíhání, což mu při návratu přineslo nutnost vše vysvětlovat a vyvracet domněnky o špatném charakteru. Došlo zároveň k ohrožení vztahů žalobce s blízkou rodinou, zejména ve vztahu k matce, což nesl velmi těžce. Žalobce poukázal i na náklady rodiny ve výši 106.451,- Kč spojené právě s trestním stíháním žalobce. Trestní stíhání způsobilo žalobci stres a nejistotu, byť po přechodnou dobu 3 měsíců.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že v rámci předběžného projednání nároku byl žalobce odškodněn za nemajetkovou újmu vzniklou vykonanou vazbou částkou 56.000,- Kč. Podle žalované ve věci byla vydána nezákonná rozhodnutí, a to usnesení o zahájení trestního stíhání a usnesení o vzetí do vazby, přičemž se jako adekvátní kompenzace imateriální újmy, vzniklé v souvislosti s trestním stíháním, jeví konstatování vydání nezákonného rozhodnutí ve spojení s vydáním zprošťujícího rozsudku s tím, že žalobcem namítaná imateriální újma byla rovněž zohledněna v rámci stanovení přiměřeného zadostiučinění za vzniklou vazbu. K tomuto závěru žalovaná dospěla z důvodu, že nelze jednoznačně odlišit imateriální újmu vzniklou samotným trestním stíháním od imateriální újmy nastalé v souvislosti s výkonem vazby, přičemž zásah do práv žadatele byl razantnější výkonem vazby. Současně žalovaná poukazovala na chování žalobce, které zahájení trestního stíhání a vzetí do vazby předcházelo.

Soud I. stupně dospěl k závěru, že za situace, kdy vazební trestní stíhání žalobce skončilo vydáním zprošťujícího rozsudku, je ve věci dán odpovědnostní titul nezákonné rozhodnutí, a to usnesení o zahájení trestního stíhání a usnesení o vzetí žalobce do vazby.

Podle soudu I. stupně je při odškodnění za pobyt ve vazbě nutné přihlédnout ke konkrétním okolnostem daného případu a k tomu, že vazební stíhání citelným způsobem zasahuje do základních občanských a lidských práv, zejména práva na osobní svobodu, přičemž podle judikatury je možné přiznávat částku až 1.500,- Kč za 1 den pobytu ve vazbě. Sama žalovaná pobyt žalobce ve vazbě odškodnila částkou 700,- Kč za 1 den vykonané vazby. Soud I. stupně dospěl k závěru, že je nutné tento požadavek žalobce navýšit na částku 1.100,- Kč, když přihlédl zejména k osobě žalobce, k jeho věku, který byl v době vzetí do vazby velmi nízký, dále že se jednalo o cizího státního příslušníka, který nemluvil českým jazykem, což stěžovalo jeho komunikaci s úředními osobami, byť k tomuto soud přihlédl pouze v nepatrné hodnotě, a to především s ohledem na argumentaci účastníků. K obraně žalované, že si žalobce vazbu částečně způsobil sám tím, že neměl osobní doklady, kterými by se mohl legitimovat, a dále i tím, že žalobce ve své výpovědi uvedl, že vede tulácký styl života, užívá drogy, odkázal soud I. stupně na záznam z německé policie, podle kterého žalobce ohlásil ztrátu svých osobních dokladů. Žalované však soud přisvědčil v tom směru, že se žalobce nechoval v souladu se zásadou předcházení škodám, když po odcizení osobních dokladů neprodleně nevyhledal úřad, na kterém by mu byly osobní doklady nahrazeny, a mohl se jimi tak řádně legitimovat. Pouhá absence osobních dokladů však současně nemohla odůvodnit držení žalobce ve vazbě po dobu 80 dní, neboť orgány činné v trestním řízení znaly jeho totožnost, když i informovaly jeho rodinu o jeho zadržení a trestním stíhání. Z hlediska nižších následků soud rovněž poukázal, že celková délka vazby a trestního stíhání nebyla natolik zásadní, aby došlo k masivnímu a neodstranitelnému zásahu do jeho osobnostní sféry žalobce. Na druhou stranu přihlédl k dosavadní bezúhonnosti žalobce.

Ohledně nároku na odškodnění za nezákonné trestní stíhání vyšel soud z toho, že celé své trestní stíhání strávil žalobce ve vazbě, přičemž jeho pobyt ve vazbě jako takový byl odškodněn. Podle soudu I. stupně lze souhlasit se žalobcem, že trestní stíhání jako takové zasáhlo i do dalších sfér jeho osobnosti, nikoliv jenom roviny osobní, psychické, ale zejména i do roviny rodinné, a že o trestním stíhání žalobce se dozvědělo i širší okolí žalobce, nicméně tyto informace o trestním stíhání poskytl sám žalobce a to za účelem vyžádání si hodnotících zpráv od takovýchto subjektů. Vzhledem k tomu, že jako odpovědnostní titul pro odškodnění vazby figurovalo nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, na základě kterého bylo vydáno usnesení o vzetí do vazby, kryje se trestní stíhání žalobce plně s jeho stíháním

vazebním. Samotná vazba by bez trestního stíhání vykonána nebyla a nemajetkovou újmu vzniklou v souvislosti s trestním stíháním tak lze plně zařadit do rozhodování o odškodnění za vazbu, v rámci čehož soud přihlédl i k tomu, aby odškodněním za vazbu byla reparována i náhrada nemajetkové újmy za trestní stíhání. Samotné trestní stíhání žalobce jako takové výraznou nemajetkovou újmu na jeho osobnostních právech nezpůsobilo, když nelze jednoznačně odlišit imateriální újmu vzniklou samotným trestním stíháním od nemateriální újmy nastalé v souvislosti s výkonem vazby. Samotné konstatování existence nezákonného rozhodnutí, jímž bylo zahájeno trestní stíhání, je tak dostatečným zadostiučiněním za nezákonné stíhání žalobce.

Soud I. stupně dále přiznal žalobci úrok z prodlení z jím přiznané částky i z částky přiznané žalovanou za dobu přesahující 6 měsíců od uplatnění nároku. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř., žalobci přiznal náhradu nákladů řízení z přiznané částky, když náklady řízení byly představovány paušální sazbou odměny advokáta dle vyhlášky č. 484/2000 Sb. v částce 11.240 Kč, paušální náhradou hotových výdajů advokáta podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. á 300,- Kč za 3 úkony právní služby a DPH.

Proti zamítavému výroku podal včasné odvolání žalobce, když soud I. stupně podle něj dospěl k nesprávným skutkovým závěrům, jestliže se přiklonil k obraně žalované, že si žalobce vznik své újmy částečně zavinil, pokud po odcizení osobních dokladů neprodleně nevyhledal úřad pro vystavení náhradních dokladů, aby se mohl řádně legitimovat. Žalobce poukázal, že ztrátu dokladů řádně nahlásil a listinu o nahlášení ztráty měl u sebe. Naopak by mělo jít k tíži žalované, že řádně neověřovala skutečnosti tvrzené žalobcem na svou obhajobu a tato nedůslednost mohla mít vliv na samotné uvalení vazby. Nепroověřování jeho tvrzení rovněž zapříčiňovalo jeho pocity bezmoci. Žalobce setrval na požadavku, aby byl odškodněn částkou 1.500,- Kč za den vazby. V případě odškodnění za nezákonné trestní stíhání žalobce popřel, že by sám sděloval ve Španělsku jakékoliv informace o svém trestním stíhání, krom toho si opatroval pouze důkazy na svou obhajobu a to výlučně v důsledku nezákonného trestního stíhání. Nesprávné právní posouzení spatřoval žalobce v tom, že soud I. stupně posuzoval odškodnění za trestní stíhání v rámci odškodnění za vazební stíhání. Podle žalobce nelze tyto dvě události směšovat, když současně poukázal i na judikaturu Nejvyššího soudu a hodnotící kritéria pro stanovení přiměřeného zadostiučinění. Konstatování porušení práva pak nelze považovat za přiměřené zadostiučinění s ohledem na narušení sociálních vazeb žalobce v jeho rodině i v místě jeho pobytu, a to u širšího okruhu osob, než které rodina byla nucena informovat z důvodu opatrování důkazů. Žalobce proto navrhl, aby žalobě bylo vyhověno v plném rozsahu a v souladu s tím byl změněn i výrok o náhradě nákladů řízení.

Proti uložení povinnosti zaplatit částku 32.000,- Kč s příslušenstvím podala včasné odvolání žalovaná, neboť se soud I. stupně podle ní nedostatečně vypořádal s obranou, že si žalobce do značné míry vzetí do vazby způsobil svým vlastním jednáním a postojem, a to nejen z důvodu absence dokladů, ale i z důvodu, že v České republice žil tuláckým způsobem života, bez finančních prostředků, bez legálního zdroje příjmu, živíc se příležitostným hraním na flétnu. Poukázala, že při svém výslechu sám žalobce uváděl, že užívá drogy a to i v den, kdy mělo dojít k trestnému činu, a že v České republice hodlá spát v parcích. Z těmito skutečnostmi vyplývajícími z trestního spisu se soud nijak nevypořádal a zaměřil se pouze na otázku dokladů, ačkoliv žalovaná nikdy neprezentovala, že pouhá jejich absence vedla k zadržení žalobce na 80 dnů, naopak uváděla celý souhrn skutečností. Z uvedených důvodů nebylo na místě podstatné navýšení odškodnění za den omezení osobní svobody, byť si je žalovaná vědoma, že v případě cizího státního příslušníka je újma zpravidla intenzivnější v důsledku jazykové bariéry a neznalosti prostředí, avšak tuto skutečnost sama zohlednila při

poskytnutí zadostiučinění, které i nadále považuje za přiměřené. Nadto je na žalobci, aby prokázal vyšší intenzitu nemajetkové újmy, než jakou lze objektivně předpokládat. Vznik nemajetkové újmy v souvislosti s nezákonným trestním stíháním nebyl prokázán. Žalovaná proto navrhla zamítnutí žaloby i co do částky 32.000,- Kč s příslušenstvím.

K odvolání žalované žalobce uvedl, že jsou správné skutkové závěry soudu I. stupně, že si vzetí do vazby sám nezavinil. Pakliže byl žalobce jako cizinec na prázdninách, nelze mu klást k tíži, jakým způsobem své prázdniny trávil. Skutečnost, že žalobce bral příležitostně drogy, není důvodem, aby se vyhýbal trestnímu stíhání. Vazbu nemůže odůvodnit ani to, že zde nepracoval. Poukázal přitom na obecné podmínky vzetí do vazby podle § 67 tr. řádu, když podle něj již z kamerových záznamů od počátku dostupných vyplývalo, že se žalobce skutku nedopustil, takže podmínky pro vzetí do vazby splněny nebyly. Ze stanoviska ministerstva pak nevyplyvá, že by v rámci odškodnění žalovaná zohlednila jazykovou bariéru a neznalost prostředí.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek podle § 212 a § 212a o. s. ř. a po částečném zopakování dokazování předmětným trestním spisem dospěl k závěru, že odvolání žalobce i žalované jsou částečně důvodná.

Jak vyplývá z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 7 sp. zn. 25 T 109/2011, nynější žalobce již v rámci své výpovědi jako osoba podezřelá a následně jako obviněný před policií i soudkyní při rozhodování o vzetí do vazby postupně uvedl, že do České republiky přicestoval dne 24. 8. 2011 odpoledne z Německa, bez dokladů a bez jakýchkoliv finančních prostředků s tím, že mu doklady byly odcizeny, přičemž odkázal na policejní protokol. V České republice hodlal spát po parcích a vydělával si hraním na flétnu. Dále uvedl, že bere drogy a pije alkohol, přičemž bezprostředně po svém příjezdu se seznámil se španělským párem, mužem a ženou, kteří jej pozvali na akci do klubu, kde nynější žalobce během večera vypil asi 5 – 7 piv, dále i víno, sám uvedl, že se jednalo o větší množství alkoholu a byl opilý, měl i nějakou drogu. Uvedený pár, ačkoliv s ním strávil celý večer, nedokázal žalobce identifikovat jinak než přezdívkami. Před soudkyní byl zanedbaného vzhledu a ve velmi znečištěném oblečení. Žalobce před policií postupně měli popis průběhu konfliktu mezi španělským párem a drogovým dealerem, včetně své účasti u tohoto konfliktu, zásadně ji změnil teprve poté, co mu byl přehrán kamerový záznam z místa napadení. Na základě těchto skutečností dospěl soud při rozhodování o vzetí do vazby k závěru, že žalobce žije tuláckým způsobem života, žije se žebrotou a pouliční produkcí hry na flétnu, je bez rodinného a pracovního zázemí, bez zakotvení v České republice, bez stálého legálního zdroje příjmů a soud tak pojal podezření, že finanční prostředky pro svou obživu získává taktéž trestnou činností a je konzumentem drog. Soud tak měl obavu, že by nynější žalobce mohl uprchnout či se skrývat, aby se vyhnul trestnímu stíhání a trestu. Soud rovněž neuvěřil jeho sdělení, že španělský pár nezná lépe než uvedl, a pojal obavu, že by je po propuštění na svobodu mohl kontaktovat a mohl na ně působit, vč. formulace jejich výpovědi.

Žalobce byl omezen na osobní svobodě od zadržení dne 24. 8. 2011 v 23.15 hod. do 11. 11. 2011 v 10.40 hod., kdy byl propuštěn z vazby, tj. 78 dní, 11 hodin a 25 minut.

V prvé řadě je odvolací soud názoru, že v případě, kdy se žalobce domáhá odškodnění nemajetkové újmy podle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. jak z titulu nezákonného omezení osobní svobody (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 a 30 Cdo 914/2011), tak z titulu nezákonného rozhodnutí (§ 8 odst. 1 zákona), zde usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 tr. řádu, je nutno oba odpovědnostní tituly rozlišit (srov.

rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, zejm. odůvodnění ad kritérium 2) a u každého z nich samostatně posuzovat předpoklady pro přiznání přiměřeného zadostiučinění, a to co do jeho formy i příp. výše, jakkoliv jsou kritéria pro přiznání zadostiučinění u obou odpovědnostních titulu podle judikatury v zásadě obdobné (viz. právní věty shora citovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu). Současně ale nelze z jednoho a téhož důvodu poskytovat odškodnění dvakrát, což v daném případě podle odvolacího soudu znamená, že při přiznání odškodnění za nezákonné omezení osobní svobody nelze již přihlížet k závažnosti sděleného obvinění, a naopak při přiznání odškodnění za nezákonné trestní stíhání nelze přihlížet k tomu, že probíhalo vazebně.

K věci samé, po částečném zopakování dokazování trestním spisem, odvolací soud uzavřel, že soud I. stupně se zcela důsledně nevypořádal s obranou žalované, která poukazovala na chování žalobce zejm. před zahájením trestního stíhání, a byť soud I. stupně provedl dokazování v souladu s návrhy účastníky, neučinil na jeho základě zcela přiléhavá relevantní skutková zjištění. Jak konstatoval i Nejvyšší soud (viz. rozsudek sp. zn. 30 Cdo 4280/2011), v řízení o náhradu nemajetkové újmy způsobené vedením trestního stíhání nemůže soud při hodnocení důvodů, pro něž došlo ke zproštění obžaloby, znovu posuzovat vinu poškozené osoby, to však nevylučuje přihlídnout k jiným okolnostem provázejícím zahájení a zvláště pokračování trestního stíhání (k tomu, že trestní řízení bylo procesně důvodně vedeno proti konkrétnímu účastníku). V jiné věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1777/2012) pak doplnil, že specifické okolnosti konkrétního případu spočívající v chování či jednání obviněného, které nelze podřadit pod § 12 zákona č. 82/1998 Sb., lze zohlednit při stanovení formy, případně výše zadostiučinění podle § 31a odst. 2 zákona. Stejně tak je třeba při stanovení formy a výše zadostiučinění posoudit postup orgánů činných v trestním řízení. Ve světle citované judikatury tak nelze pominout, že žalobce sice listinou vystavenou německou policií sice od počátku dokládal, že dne 30. 7. 2011 oznámil krádež (toto potvrzení přitom nijak neprokazovalo totožnost jeho držitele), avšak na území České republiky přicestoval až dne 24. 8. 2011, přičemž byl, a to v rozporu s českými zákony (srov. § 9 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 21 písm. c/ nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 (Schengenský hraniční kodex)), stále bez dokladů a jakýchkoliv finančních prostředků. Žalobce přitom neuvádí žádnou skutečnost, která by mu bránila v tom, aby kontaktoval španělský konzulát bezprostředně po údajném odcizení dokladů na území Německa. Při rozhodování soudkyně o vzetí do vazby byl navíc žalobce neudržovaného zevnějšku, špinavého oblečení, sám ve svých výpovědích uváděl, že hodlá přespávat v parcích, žít se pouliční hrou na flétnu a že je konzumentem drog. Ihned po svém příjezdu žalobce vyhledal prostředí, kde i podle vlastního úsudku nadměrně konzumoval alkohol, bral drogy a byl přítomen, a to nikoliv jen nahodile, u konfliktu s drogovým dealerem. Z uvedených skutečností sice nelze učinit závěr, že si žalobce ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 82/1998 Sb. trestní stíhání a vazbu zavinil, nicméně tyto skutečnosti nepochybně měly vliv na hodnocení osoby žalobce a věrohodnosti jeho obhajoby ze strany orgánů činných v trestním řízení. Navíc nelze pominout, že předpoklady pro zahájení trestního stíhání a podání obžaloby (srov. § 160 odst. 1 věty první tr. řádu či rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tz 174/2001 k předpokladům zastavení trestního stíhání v přípravném řízení podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. řádu) jsou odlišné od předpokladů pro odsuzující rozsudek (§ 226 tr. řádu). V době zahájení trestního stíhání přitom nebylo možno ještě předpokládat, že se až do okamžiku vyhlášení rozsudku nepodaří ztotožnit společníky žalobce, kteří oloupení poškozeného měli osobně v přítomnosti žalobce provést a jejichž výpovědi mohly mít pro rozhodnutí ve věci klíčový význam. Pokud žalobce poukazuje na existenci kamerového záznamu, pak nelze učinit závěr o nesprávnosti postupu orgánů činných v trestním řízení jenom z toho, že později soud po zhodnocení všech provedených důkazů

podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 2 odst. 6 tr. řádu) vyhodnotil kamerový záznam jako souladný s obhajobou nynějšího žalobce. Pokud se žalobce dovolával a dovolává toho, z jaké rodiny pochází a jak se dosud choval, pak není zcela zřejmé, proč žalobci rodina neposkytla pomoc v době, kdy se ocitl v cizině bez dokladů a finančních prostředků. Pokud poukazuje na narušení vztahů s blízkým okolím a zejm. s matkou, nelze s ohledem na subjektivnost takových pocitů jednoznačně uzavřít, zda toto narušení vztahů vyplývá z nezákonného trestního stíhání a vazby či spíše z chování a způsobu života žalobce, který tomuto předcházel. Skutečnost, že žalobce pochází z vážené rodiny, která neměla nikdy problémy se zákonem, by mělo být závazkem pro samotného žalobce při jeho každodenním chování a vystupování na veřejnosti, nelze z toho však nijak dovozovat, že by mu to mělo zajišťovat zvláštní zacházení i na druhém konci Evropy.

V případě odškodnění za vazbu odvolací soud vyšel z toho, že omezení osobní svobody žalobce trvalo od 24. 8. 2011 od 23.15 hodin do 11. 11. 2011 do 10.40 hodin. Není přitom důvod odchylovat se od standardního rozpětí odškodnění ve výši 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden den trvání vazby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 914/2011), přičemž je namístě v počáteční době trvání vazby poskytnout odškodnění ve výrazně vyšší částce, tj. 15.000,- Kč za prvních 10 dnů trvání vazby, neboť v té době byla újma vnímaná žalobcem jako cizincem, bez jazykových znalostí, daleko od domova a bez znalosti prostředí, vč. prostředí právního, jistě pociťována neintenzivněji (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, zejm. odůvodnění ke kritériu celkové délky omezení osobní svobody). Pokud se však týče další doby, pak kromě jazykové bariéry a horšího kontaktu s rodinou, nejsou žádné zvláštní důvody pro navýšení odškodnění (žalobci bylo 24 let, své vzdělání již ukončil, vlastní rodinu (manželku, děti), která by na něm byla závislá, ani zaměstnání neměl, v době vzetí do vazby cestoval po Evropě, žádné zvláštní následky v osobnostní sféře žalobce vazba nezanechala). Z toho důvodu se jako přiměřená částka odškodnění za zbývající období jeví částka 600,- Kč za den. Takto nastavenému odškodnění pak v zásadě odpovídá částka, kterou již Ministerstvo spravedlnosti žalobci z tohoto titulu vyplatilo.

Pokud se týče odškodnění za nezákonné trestní stíhání, je namístě podle odvolacího soudu především vyjít z povahy trestní věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011), dané především typovou závažností trestného činu, pro který byl žalobce stíhán. Zde je nutno přihlídnout k tomu, že žalobce byl obviněn ze zločinu loupeže s trestní sazbou odnětí svobody od 2 do 10 let. Na druhou stranu s ohledem na skutek, který mu byl kladen za vinu, k míře tvrzené spoluúčasti na trestném činu, způsobeným následkům a dosavadní bezúhonnosti, nepochybně mohl očekávat uložení trestu na samé dolní hranici trestní sazby, k čemuž je při posuzování povahy trestní věci rovněž nutno přihlídnout. Stejně jako k tomu, že trestní řízení probíhalo velice rychle a žalobce byl zproštěn do tří měsíců od zahájení trestního stíhání. Žádné zvláštní následky v osobnostní sféře žalobce přitom trestní stíhání nezanechalo. O věci se dozvěděli pouze jeho blízcí, kteří s povahou a důvody trestního stíhání nepochybně byli seznámeni, a vzhledem k vzdálenosti bydliště žalobce a jazykové bariéře bylo jenom na žalobci a jeho rodině, koho dalšího s trestním stíháním seznámí. Pokud žalobce argumentuje tím, že jeho blízcí museli informaci sdělit dalším osobám při zajišťování důkazů, nelze pominout, že tyto důkazy se netýkaly skutku samotného, ale hodnocení osoby žalobce jako obviněného, přičemž žalobce se v podstatě jenom snažil vylepšit dojem, který v důsledku svého dřívějšího chování zanechal. I v tomto případě tak nemajetková újma vznikající žalobci byla zvyšována pouze jazykovou bariérou a neznalostí prostředí, včetně prostředí právního, nicméně žalobce měl zajištěnu obhajobu na náklady státu, přičemž právo na obhajobu

zahrnovalo i tlumočení. Podle názoru odvolacího soudu závažnost zásahu trestního stíhání do osobnostních práv žalobce i bez toho, že by tyto následky bylo možno hodnotit jako dlouhodobé či trvalé, vyžaduje, aby žalobci bylo poskytnuto zadostiučinění v penězích, nicméně s ohledem na všechny shora uvedené relevantní skutečnosti a zejm. s ohledem na chování žalobce, které lze považovat z hlediska obecné slušnosti za nepřiliš vhodné a minimálně i nepřiliš zodpovědné a jež žalobce nepochybně přivedlo do situace, která následně zavedla příčinu k jeho trestnímu stíhání (srov. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 4280/2011 a sp. zn. 30 Cdo 1777/2012), se odvolacímu soudu jako spravedlivé a přiměřené jeví zadostiučinění v částce 30.000,- Kč.

Vzhledem k tomu, že v rozporu se závěry soudu I. stupně odvolací soud co do odškodnění za nezákonné omezení osobní svobody shledal žalovanou vyplacenou částku 56.000,- Kč jako odpovídající, naproti tomu však dospěl k závěru o důvodnosti nároku na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou způsobenou nezákonným trestním stíháním co do částky 30.000,- Kč, postupem podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. ve vyhovujícím výroku v napadeném rozsahu částky 32.000,- Kč s příslušenstvím ohledně částky 2.000,- Kč s příslušenstvím rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že se žaloba zamítá, a do částky 30.000,- Kč s příslušenstvím, stejně jako v zamítavém výroku v napadeném rozsahu zaplacení částky 112.000,- Kč s příslušenstvím, rozsudek soudu I. stupně postupem podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, když pokud se týče výše a splatnosti úroku z prodlení považuje odvolací soud rozsudek soudu I. stupně za věcně správný (§ 15 zákona č. 82/1998 Sb.), ostatně žádný z účastníků v tomto směru proti rozsudku soudu I. stupně ničeho nenamítal.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně, rozhodl podle § 224 odst. 2 o. s. ř. znovu i o nákladech řízení před soudem I. stupně, když žalobce, který byl sice ve věci pouze částečně úspěšný (vč. částečného zpětvzetí žaloby pro chování žalovaného), avšak výše plnění ve smyslu § 142 odst. 3 o. s. ř. závisela na úvaze soudu, má právo na náhradu nákladů řízení představovanou sazbou odměny advokáta podle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 4.540,- Kč (počítanou z celkem přiznané částky 86.000,- Kč), paušální náhradou hotových výdajů advokáta podle § 13 odst. 3 vyhlášky ve výši 300,- Kč za 3 úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast u jednání soudu) a 1 úkon právní služby podle § 11 odst. 2 písm. f) vyhlášky (účast při vyhlášení rozsudku) a 21% sazbou DPH. V rámci písemného vyhotovení rozsudku odvolací soud postupem podle § 164 o. s. ř. opravil chybu v počtech týkající se výše nákladů řízení, která byla obsažena ve vyhlášeném znění rozsudku.

O náhradě nákladů řízení v odvolacím řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o. s. ř. za použití § 142 odst. 2 o. s. ř., když v rámci odvolacího řízení byla převážně procesně úspěšná žalovaná, které však žádné náklady odvolacího řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.).

V rozsahu, v jakém byl potvrzen rozsudek soudu I. stupně ve vyhovujícím výroku do částky 30.000,- Kč s příslušenstvím, **n e n í** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. d/ o. s. ř.)

V Praze dne 4. října 2013

JUDr. Jana Š r é d l o v á v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
D.B.